

Motion till riksdagen

1986/87:Jo132

Lars Ernestam m. fl. (fp)

Forskning (prop. 1986/87:80)

Våren 1984 föreslog regeringen att handelsgödsel och bekämpningsmedel skulle beläggas med en särskild avgift i syfte att minska förbrukningen och belastningen på miljön. Folkpartiet biträdde förslaget och riksdagen beslutade dessutom med anledning av motion från bl. a. folkpartiet att rikta ett tillkännagivande till regeringen innebärande:

De influtna medlen skall användas till utökade insatser i fråga om forskning, rådgivning och miljöförbättrande åtgärder. Avgiften bör således i stor utsträckning användas för sådan forskning och rådgivning som kan främja minskning av behovet och användandet av bekämpningsmedel i jordbruket. Vidare bör speciellt beaktas arbetsmiljön för den som hanterar preparaten.

Hösten 1984 återupprepade riksdagen detta tillkännagivande till regeringen i samband med att miljöskyddslagen ändrades för att komma till rätta med vissa problem med övergödning av föroreningskänsliga vattenområden.

Regeringen har nu lämnat förslag till användningen av de medel som beräknas betalas in under 1985/86, sammanlagt 112,9 milj. kr. Förslaget innebär ett avsteg från riksdagens beslut enligt vilket inbetalade avgifter skulle användas till åtgärder inom jordbruket. Mer än halva beloppet 57,1 milj. kr. anvisas till finansiering av skogsforskning, allmän naturvetenskaplig forskning och försurningsprogrammet.

Det kan i och för sig vara rimligt att öka skogsforskningens omfattning. Det är däremot inte rimligt att finansiera denna ökning med medel från avgiften på handelsgödsel och bekämpningsmedel till större del än vad skogsbruket betalat in.

Från de undersökningar som naturvårdsverket redovisat under senare år kan konstateras att användningen av handelsgödsel har begränsad betydelse för försurningen och dess skador på vår miljö. Det är därför inte rimligt att medel som avsetts användas för miljöinsatser i anslutning till jordbruket i så stor utsträckning används för insatser i försurningsprogrammet. Folkpartiet har i sin partimotion om miljön hänvisat till att miljöavgifter i större utsträckning också bör användas i sektorer som har ansvar för utsläpp som medverkar till försurningen.

Jordbruket torde däremot ha större procentuell andel i övergödningen i sjöar och vattendrag.

Det finns förhoppningar att produktion av energiråvaror, proteingrödor och råvaror för industrin skall kunna utgöra en väsentlig del i växtodlingen. LRF har antagit ett principprogram som innebär att 200 000 ha energiskog

skulle kunna etableras till sekelskiftet. En rad ansträngningar görs för att ersätta import av soja, fiskmjöl och andra importerade proteinfodermedel med inhemska produkter. Det är angeläget att forskning och försök kan genomföras kring denna alternativa produktion och dess miljöeffekter.

Regeringen bör återkomma till riksdagen med en ny fördelning av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel som bättre överensstämmer med riksdagens beslut våren och hösten 1984.

I anslutning till ovanstående redovisning föreslår vi att 10 milj. kr. flyttas från anslaget G5. Skogs- och jordbrukets forskningsråd, jordbruksdepartementet, till anslaget B4 Miljövårdsforskning, miljödepartementet, samt att vissa omdisponeringar görs inom befintliga anslag.

Kostnaderna för skogsbruksforskningen bör som vi tidigare har anfört inte i så hög grad hänföras till avgifterna på handelsgödsel. Dessa kostnader bör kollektivt bäras av skogsbruket. Folkpartiet har i samband med budgetpropositionen föreslagit att de s. k. 5:3-anslagen inte bör utgå under tid som åtgår för upprättande av säkerställandeprogram m. m. Samtidigt har i vår motion endast marginella besparingar gjorts på anslagsbeloppen. Enligt vår uppfattning bör det utredas om inte skogsvårdsavgifter i större utsträckning kan användas också för forskningsinsatser. Den anslagsminskning vi föreslår under G5 bör sålunda i sin helhet belasta skogsbruksforskningen.

Det är angeläget att den forskning kring alternativ odling som planeras vid SLU får utvecklas enligt program som framtagits vid universitetet. 3 milj. kr. bör inom anslaget G5 anvisas för detta ändamål.

Folkpartiet har i sin miljömotion föreslagit att hela Kattegatt skall förklaras som föreningskänsligt område. I propositionen föreslås att 10 milj. kr. skall användas för ökade insatser för forskning om havsföreningar. Det kan konstateras att endast Laholmsbukten förklarats som föreningskänsligt område trots att problemen är likartade utmed hela västkusten och även i Östersjön. Det är angeläget att stora forskningsresurser ställs till förfogande för att klarlägga jordbrukets roll i samband med övergödningen. Inte minst mot bakgrund av riksdagens ställningstagande om användningen av handelsgödselmedlen är det rimligt att forskningen kring jordbruksläckagen intensifieras. Vi förutsätter att även om anslaget redovisas under miljödepartementet också den forskning som bedrivs vid SLU kring växtnärläckage och andra miljöproblem i jordbruket i den gemensamma forskningsplaneringen skall kunna tillgodogöra sig de utökade anslagen.

Sammanfattningsvis föreslår vi sålunda att anslaget B4. Miljövårdsforskning, utökas med 10 milj. kr. för forskning kring läckage och övergödning hänförliga till jordbruket.

Hemställen

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ny fördelning av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel.
2. att riksdagen beslutar överflytta 10 milj. kr. från anslaget G5

jordbruksdepartementet till anslaget B4 miljödepartementet att utnyttjas enligt förslag som redovisats i motionen.

3. att riksdagen beslutar att 3 milj. kr. av anslaget under G5 jordbruksdepartementet skall anvisas till projekt kring alternativ odling.

Mot. 1986/87
Jo132

Stockholm den 11 mars 1987

Lars Ernestam (fp)

Kerstin Gellerman (fp)

Leif Olsson (fp)

Bengt Rosén (fp)